

Brann- og redningsvesen

- Kommunal tjeneste i hele krisespekteret
- Et totalforsvar for fremtiden

Per. Kr. Brekke
Ass.direktør

18. april 2018

Gammel kjærlighet ruster

Hvem er DSB?

- Samordningsansvar på nasjonalt nivå for samfunnssikkerhet og beredskap
- Fagdirektorat brann, farlige stoffer, el- og produktsikkerhet, Nød- og beredskapskommunikasjon
- Nødnett
- Sivilforsvaret
- Internasjonalt kontaktpunkt
- Styring av Fylkesmannen på samfunnssikkerhetsområdet
- Ca. 680 ansatte
 - Hovedkontor i Tønsberg
 - Nødnett i Nydalen
 - 5 EL-regioner
 - 20 sivilforsvarsdistrikter
 - 3 kurs- og kompetansesentre
- Underlagt Justis- og beredskapsdepartementet

Foto: Kai Myhre

Befolkningen

- DSBs viktigste målgruppe

«Bygge utholdenhet og motstandskraft»

«Ressursene *MÅ* finne hverandre»

Samfunnssikkerhet

- mer enn politi og forsvar

- Samfunnssikkerhet dreier seg om vern om liv og helse, demokrati og styringsevne og kritiske samfunnsfunksjoner
- Samfunnssikkerhet dreier seg om å bygge et samfunn som er inkluderende, robust og som har styrke til å møte det som måtte komme
- Samfunnssikkerhet dreier seg om å være forberedt på å håndtere det vi ikke klarer å forutse

Det helhetlige utfordringsbildet

- *Klima*
- Terror
- Helse
- Teknologi
- Sikkerhetspolitisk situasjon
- Økt migrasjon
- Hybride hendelser

Nye utfordringer, endret risikobilde

Hva kan skje – hva er det viktig å sikre?

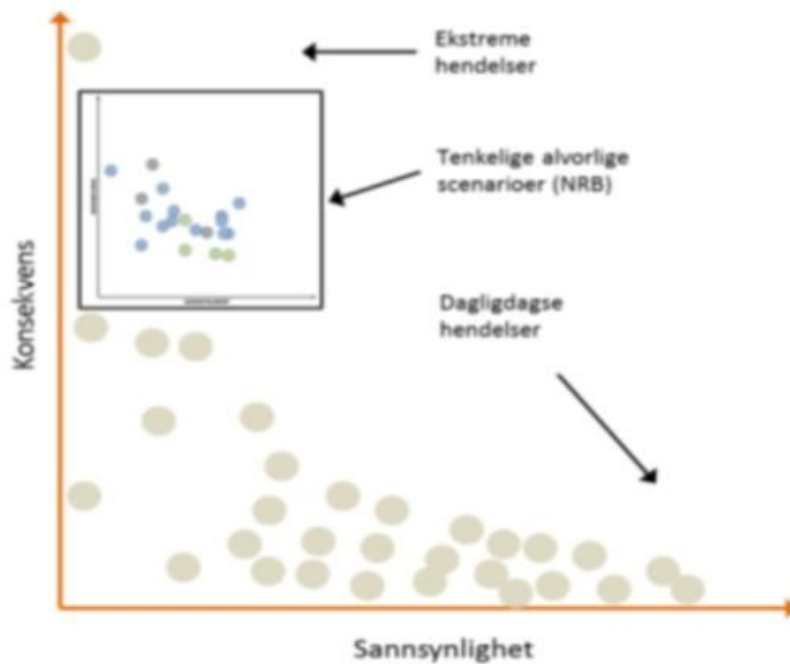
AKS
Hva må vi
sikre oss
mot?

KIKS
Hva er det
viktig å
sikre?

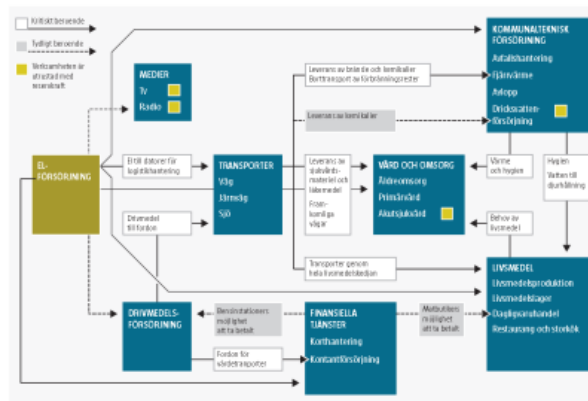

Scenarioer med lav sannsynlighet og store konsekvenser

Sårbarhet dreier seg ofte om avhengighet

- Personell
- Kompetanse
- Strømforsyning
- IKT
- Mat
- Vann og avløp
- Legemidler, utstyr
- osv.

Kategori	Risikoområder	Scenarier
Naturhendelser	1. Ekstremvær	1. Storm i indre Oslofjord
		2. Langvarig strømransjering
	2. Flom	3. Flom på Østlandet
	3. Skred	4. Varslet fjellskred i Åkneset
		5. Kvikkleireskred i by
	4. Pandemi	6. Pandemi i Norge
	5. Skogbrann	7. Tre samtidige skogbranner
	6. Romvær	8. 100-års solstorm
	7. Vulkansk aktivitet	9. Langvarig vulkanutbrudd på Island
	8. Jordskjelv <i>Nytt</i>	10. Jordskjelv i by <i>Nytt</i>
Store ulykker	9. Farlige stoffer	11. Gassutslipp på industrianlegg
		12. Brann på tanklager i by
	10. Atomulykker	13. Atomulykke på gjenvinningsanlegg
	11. Offshoreulykker	14. Olje- og gassutblåsning på borerigg
	12. Transportulykker <i>Nytt</i>	15. Skipskollisjon på Vestlandskysten
		16. Brann i tunnel <i>Nytt</i>
Tilsiktede hendelser	12. Terrorisme	17. Terrorangrep i by
	13. Sikkerhetspolitiske kriser	18. Strategisk overfall
	14. Det digitale rom	19. Cyberangrep mot finansiell infrastruktur
		20. Cyberangrep mot ekom-infrastruktur <i>Nytt</i>

Scenario: Cyberangrep mot ekom-infrastruktur

(i samarbeid med NSM, Nkom og FFI)

- Et logisk angrep gjør fysisk skade på det landsdekkende transportnettet for ekom (Telenor) og på viktig programvare
- Sentrale noder i det landsdekkende transportnettet settes ut av drift
- Fører til bortfall av all telefoni og internett i fem døgn (2-3 ukers gjenopprettingstid)

Kraft- og vannforsyningen påvirkes i *liten* grad

Vei- og kysttrafikken påvirkes i *moderat* grad

Jernbane- og lufttrafikken og bank- og finanssektoren påvirkes i *stor* grad

Kriseledelse og nødetatene påvirkes i *stor* grad

Konsekvenser

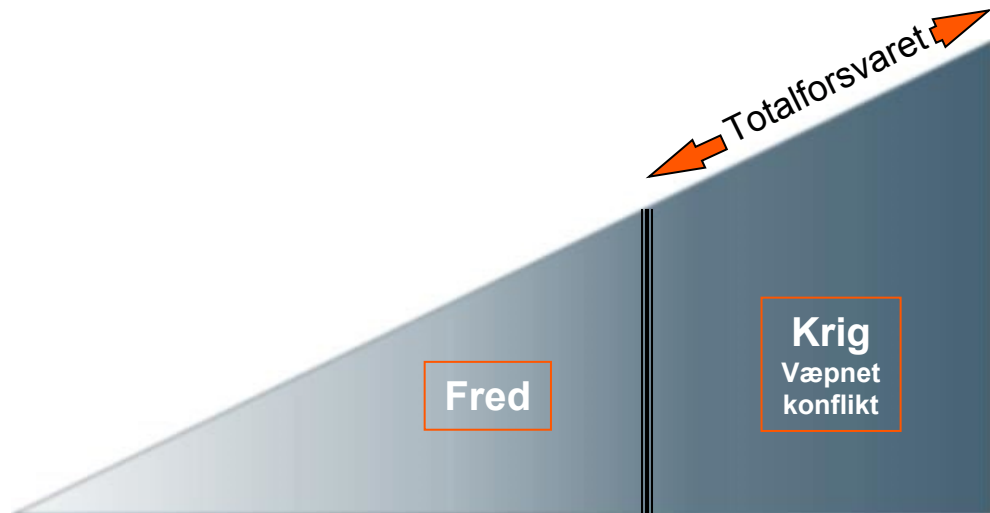
- 50 døde, 2-300 alvorlig syke eller skadde
- Direkte tap 2-10 mrd kr og indirekte tap 10 mrd kr
- Sosial uro, usikkerhet, frykt, avmakt
- Forsinkelser i vare- og persontransport

Risikoaksept – den vanskelige diskusjonen

- Hvor store kostnader og ulemper er vi villig til å ta for å redusere risikoen for uønskede hendelser?
- Hvilken beredskap må vi ha eller skal vi ta oss råd til?
- Dette er diskusjoner som sjelden tas – men vurderinger ligger implisitt i mange beslutninger
- Beslutninger om risikoaksept er politiske i sin natur

Under den kalde krigen; fokus på sivil støtte til Forsvarets militære operasjoner

Totalforsvarskonseptet

«Vår forsvarsorganisasjon må [...] ha nødvendig bredde. Oppgavene her går lengre enn til å bygge ut et militært forsvar. Vi må ha et «totalt» forsvar for best mulig å kunne møte et eventuelt «totalt» angrep.»

(Forsvarskommisjonen av 1946)

Totalforsvarskonseptet

- Gjensidig støtte og samarbeid mellom Forsvaret og det sivile samfunn i hele krisespekteret.
- Innenfor forebygging, beredskapsplan-legging, krisehåndtering og konsekvenshåndtering.

NATO målsetting

- Beskytte befolkningen, sikre at infrastruktur fungerer, sørge for funksjonell myndighetsutøvelse og at nødvendige samfunnstjenester fungerer.

Tendenser i det sivile beredskapsarbeidet

- Sivilt beredskapsarbeid generelt økt oppmerksomhet i NATO
- Fokus på kollektivt forsvar og planverk
- Norges totalforsvarskonseptet og HNS aktualiseres
- Hybride trusler – rammer sivile aktører

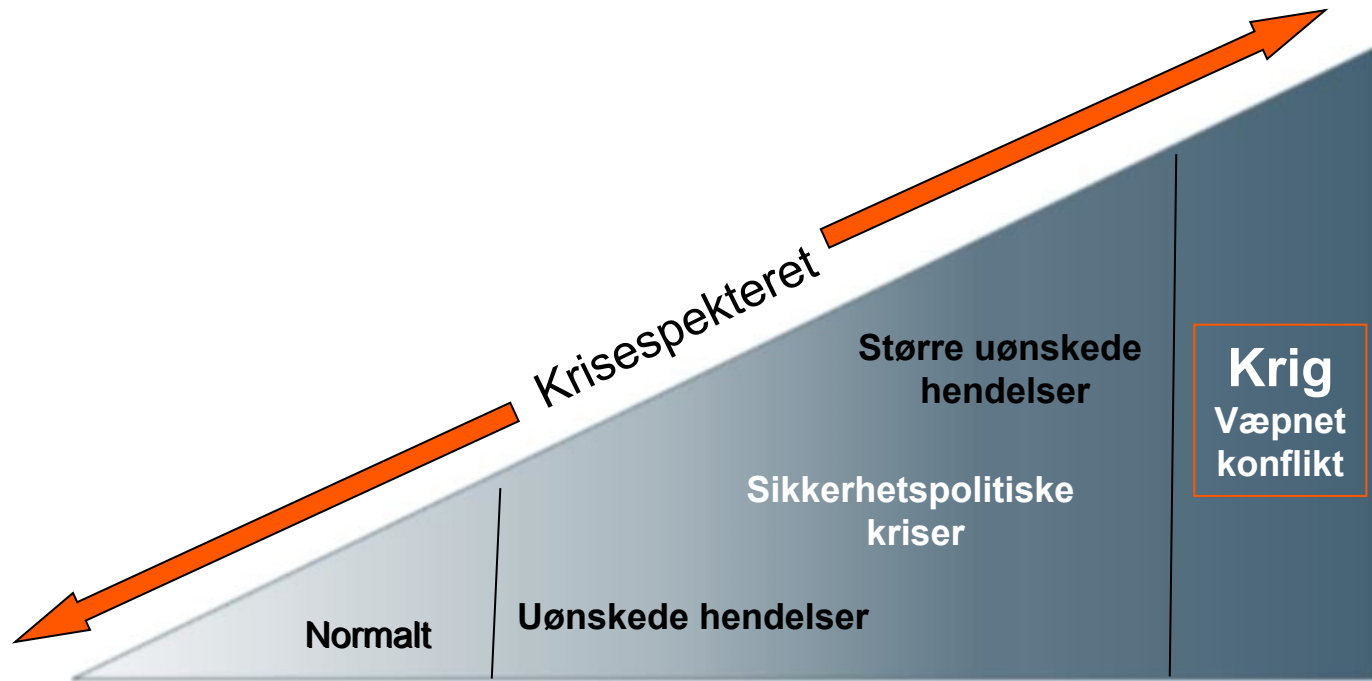

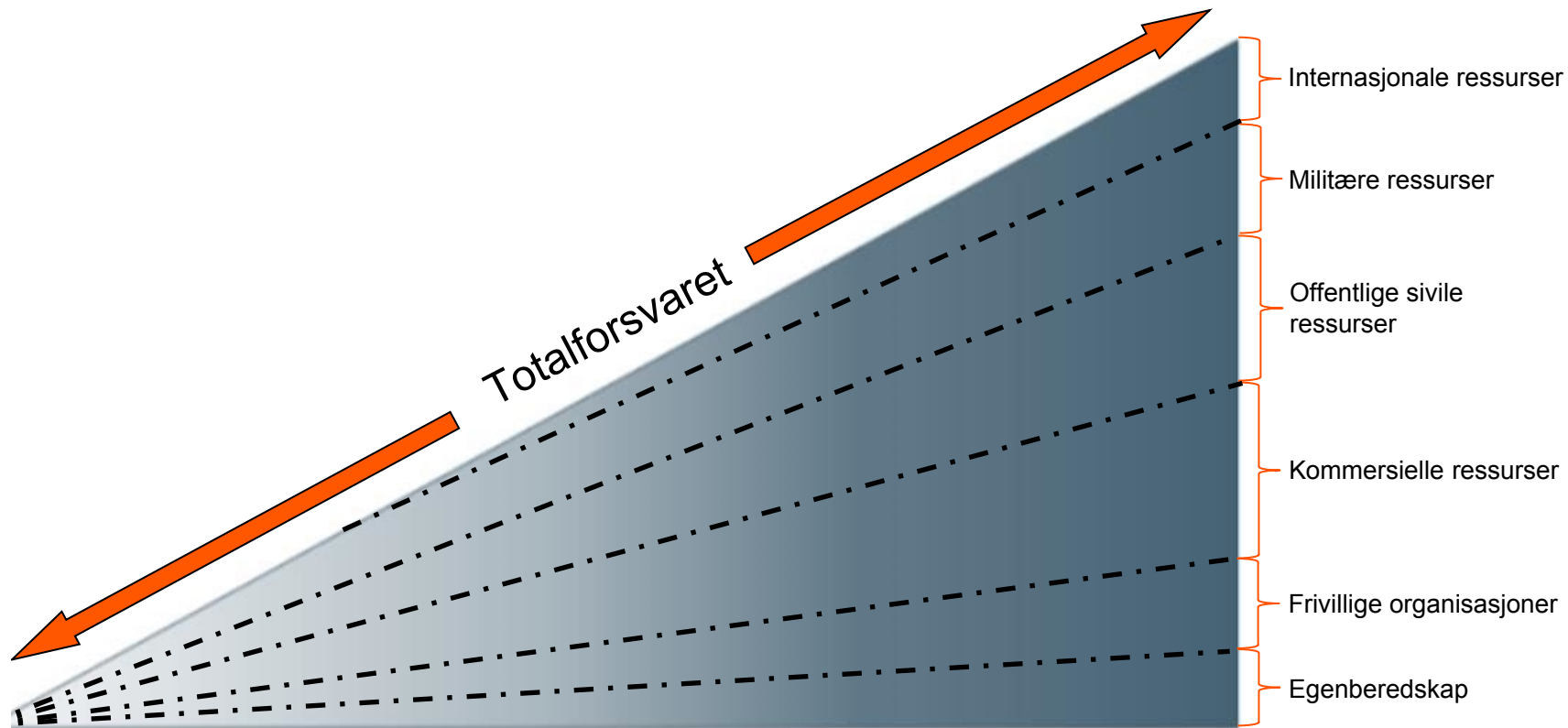
Foto:
Colourbox

Hybride hendelser

- Grensene mellom sivile og militære problemstillinger er i ferd med å viskes ut
- Vi kan bli rammet av hybride hendelser som kan ta ut viktige samfunnsfunksjoner
- Vi vet ikke alltid om det er en tilsiktet eller utilsiktet handling

Må kunne bistå med relevante kapasiteter i hele skalaen fra de små hendelsene til krig

Ressursene må finne hverandre gjennom hele krisespekteret

Program for videreutvikling av totalforsvaret og økt motstandsdyktighet i samfunnskritiske funksjoner

- Etablert i regjeringskonferanse 3. november 2016
- Todelt oppdrag
 - (1) videreutvikle totalforsvaret og
 - (2) øke motstandsdyktigheten i kritiske samfunnsfunksjoner.
- JD eier programmet, departemental styringsgruppe
- DSB koordinerer og administrerer på direktoratsnivå

The Seven Baseline Requirements

1. Sikre kontinuitet for styresmaktene og kritiske offentlige tjenester
2. Sikre en robust kraftforsyning
3. Sikre evnen til å håndtere ukontrollert forflytning av mennesker
4. Sikre robust mat- og vannforsyning
5. Sikre evnene til å håndtere masseskadesituasjoner
6. Sikre robuste sivile kommunikasjonssystemer
7. Sikre robuste transportsystemer

Forsvarets behov for sivil støtte

- Forsvarets behov for sivil støtte i form av varer, tjenester, personell og tilgang til infrastruktur vil overstige ressursene Forsvaret har behov for til daglig.
- Sentrale behov for Forsvaret vil være:
 - Transport
 - Helsetjenester
 - Spesialiserte tjenester
 - Drivstofforsyning
 - Basistjenester

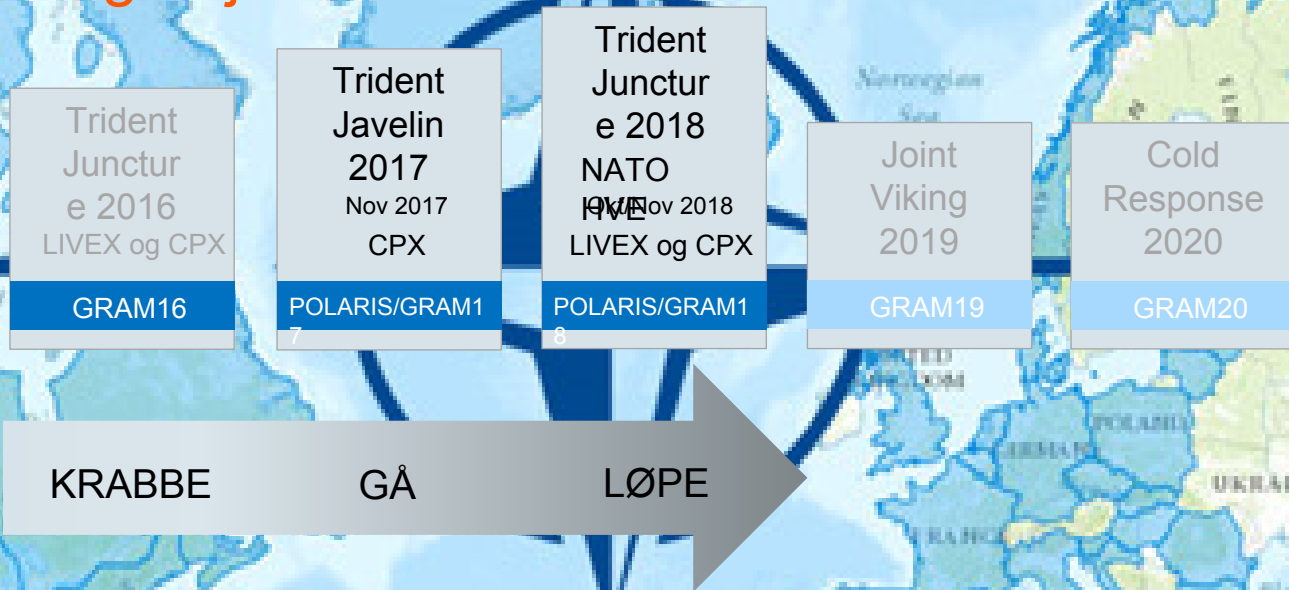
Forsvarets forsyningsberedskap og avhengighet av sivile aktører

- Hvilke virkemidler ønsker Forsvaret å benytte seg av for å sikre tilgangen til kritiske innsatsfaktorer i sikkerhetspolitiske kriser og krig?
 - Avtaler mellom Forsvaret og private leverandører
 - Sektorlovgivning
 - Rekvisisjonsloven
- Avtaler og rekvisisjon ses i større grad i sammenheng - avtaler med beredskapsklausul

Offentlig privat samarbeid

- Private og frivillige aktører er viktig å få med i totalforsvarsarbeidet
- Spørsmålet om sikkerhetsklarering
- Utveksle informasjon – også gradert når nødvendig
- Definere arenaer for samhandling

Progresjon

Trident Juncture

- Deltakelse fra store deler av totalforsvaret (departement, direktorater/etater, fylkesmenn, kommuner, private leverandører av kritisk infrastruktur og tjenester)
- Planlegges koordinert og integrert med Forsvarets deltakelse i øvelsen

NATO-øvelse

bestående av to deler

FTX (25. oktober – 7. november)

Fullskalaøvelse - Styrker på bakken som skal trene på krigsoperasjoner. Primært for taktisk og operasjonelt nivå.

CPX (14. – 23. november)

Spilløvelse - Styrker /troppeforflytning simuleres i CAX. Øvelse for operasjonelt og strategisk nivå.

Foto: Forsvaret

NORGE
STATSMINISTERENS
KONTOR

Fylkesmannen
i Buskerud

Fylkesmannen i Finnmark
Finnmárkku Fylkkamánni

Fylkesmannen i Hedmark

Fylkesmannen i Hordaland

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

Fylkesmannen i Nordland

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

FYLKESMANNEN I
SØR-TRØNDELAG

Fylkesmannen i Telemark

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

Fylkesmannen i Vestfold

Fylkesmannen i Østfold

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane

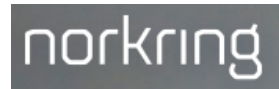

Telia

BROAD|NET

Hovedredningssentralen

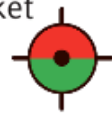
KYSTVERKET

Norges
Rederiforbund
Norwegian
Shipowners'
Association

Kartverket

PETROLEUMSTILSYNET

Røde Kors

telenor

FORSVARSDEPARTEMENTET

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

KOMMUNAL- OG
MODERNISERINGSDEPARTEMENTET

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

Forsvarsbygg

Meteorologisk
institutt

Nasjonal
kommunikasjons-
myndighet

Luftfartstilsynet
Civil Aviation Authority - Norway

BANE NOR

OLJEDIREKTORATET

Statens vegvesen

Wilhelmsen

Helsedirektoratet

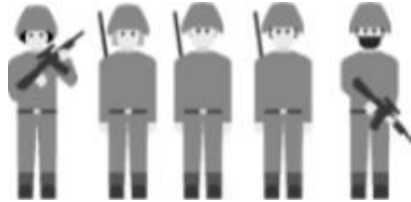
Direktoratet for
sikkerhet og beredskap

TRJE18 som hendelse (LIVEX)

31

35 000

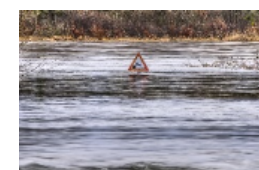
130

60

Sivil vertslandstøtte

Norsk vertslandstøtte konsept
Utkast til høring

(Reisen, 05. juli 2017)

Rune Jakobsen
Generalsekretær
Sjef RØH

2

DSB ivaretar samordning langs to spor:

1. Samordning sivile aktører i **hendelsen**

- Månedlige samvirkekonferanser
- Pådriver og tilrettelegger for andre sivil-militære samvirkearenaer

2. Leder sivil planlegging og gjennomføring av **øvelsen** (CPX)

- Deltakelse fra store deler av totalforsvaret (departement, direktorater, fylkesmenn, kommuner, næringsliv)

Kommunikasjon

forsvaret.no/øvelse

**Oppdateringer på sosiale
medier, vegvesen.no mm.**

Følg med på TV og radio

Samfunnseffekter

- Milepæl i totalforsvarsprogrammet
 - Styrket evne til mottak av allierte forsterkninger
 - Styrket evne til sivil-militært samvirke
 - Bevisstgjøring og refleksjon rundt egenberedskap og den norske forsvarsevnen
 - Norge oppfattes som troverdig og kapabel NATO-alliert

Mål for øvelsen

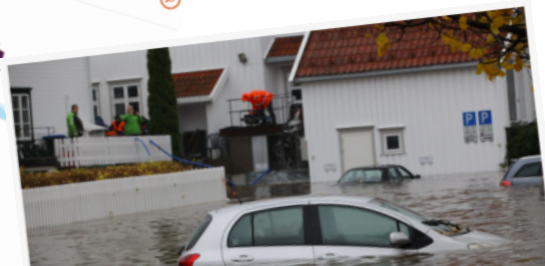
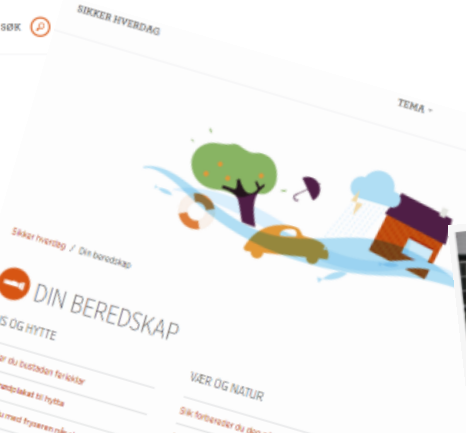
- **Øve Totalforsvaret**

- Den sivile og militære delen av Totalforsvaret skal samhandle og samvirke for å håndtere en artikkel 5 situasjon på norsk jord.
- Sivile totalforsvarsaktører skal understøtte Forsvaret i å ivareta vertslandstøtte til allierte styrker og NATO.

Totalforsvaret handler også om dette

Tenk igjennom hvilke farer og uheld som kan ramme deg hjemme, og forbered deg best mulig. Hvis strømmen blir borte eller du blir isolert av været i flere dager, bør du være rustet til å klare deg i dager.

Egenberedskap

State Income:

Vurder risiko og sårbarhet i ditt hjem:

- Tænk igennem hvilke faner, udfylder og udfordringer du kan møde hjemme.
- Tænk igennem konsekvensene af langvarig strøm-, vand og telebrud.
- Find ud hvilke risici som kan reduces på forhånd.
- Afklar behovet for 3 bedste beredskabsplan i dit hjem.

- førstehjælpsudstyr
- kokeapparat som går på gas eller rødsprit så du kan have varmt
- kontanter
- mediciner du er afhængig af

Alle må ta sin del av ansvaret for villere og våtere vær

DEBATT: Vi vet at klimaendringene vil utfordre oss stadig mer i fremtiden. Det håndhever vi ikke best, om vi forbereder oss sammen.

CONFIDENTIAL - PUBLISHED: 08/02/2017 10:17

Cecilie Daae
 DIREKTOR, DIREKTORATET FOR
 SAMFUNNSENKNET OG
 KUNSTFAG